

Sessió 6: La creativitat en el matrimoni

La problemàtica

Hi ha qui s'entesta a afirmar que, actualment, la perdurabilitat ha mort. Aquesta afirmació és un reflex del pensament generalitzat en la nostra societat actual, que es desenvolupa d'esquena a Déu. Els compromisos estables han deixat d'existir, tant en les relacions interpersonals, laborals i socials, com en el camp dels objectes i instruments. Vivim en el món de les fragilitats, de la lleugeresa, de la inestabilitat, de les caducitats... Estem enmig de la societat de "l'usar i tirar". I és que l'opció pel matrimoni també pateix aquest context. L'índex de separacions matrimonials en els darrers anys augmenta considerablement i sembla que la tendència continuarà en aquesta direcció.

Les causes que produeixen les ruptures matrimonials són diverses: des de problemes de convivència per la incompatibilitat de caràcters, passant per conflictes amb les corresponents famílies extenses, dificultats amb els fills, infidelitats, fins i tot la rutina i la monotonia; tot això pot anar debilitant i apagant la flama inicial de l'enamorament. Després de passar per diferents problemes, moltes parelles tenen la sensació que l'altre acaba sent algú pràcticament desconegut o amb poc significat en la pròpia vida.

Sembla que la societat actual considera el fet d'apostar pel matrimoni i l'estabilitat en la parella com un tema contractual, que és de "*freakies*" com diuen els joves, gairebé una excentricitat; i durar més de 5 anys és tot un èxit! Tanmateix, paradoxes de la nostra societat, l'anhel per l'estabilitat emocional, per les relacions interpersonals fecundes, per trobar l'amor de la meua vida... constitueixen un desig de permanent recerca del compliment. I en aquest desig, **apostar per la creativitat** per enriquir la relació matrimonial i consolidar-la més cada dia que passa, pot ser una clau fonamental.

Què compremem per creativitat?

Segons el diccionari, la creativitat és la **facultat de crear, engendrar, generar novetat o fecundar**. L'acte creatiu és un acte que implica generar una situació nova i diferent que possibilita realitats que ens permetin avançar, créixer i millorar. Perquè la creativitat no s'orienta a qualsevol tipus de novetat o de situació diferent, sinó que **s'encamina a possibilitar la generació d'una nova vida més fecunda, més plena i humanitzadora**. En aquest cas, es tracta d'una novetat que ajuda a fer créixer, expandir i reforçar l'amor dels esposos.

En aquest sentit cal anar amb compte en no confondre la creativitat amb la diversitat. No tota diversitat assegura que s'introdueixin elements que siguin novetat i que aquesta novetat ens permeti créixer en l'amor. Moltes parelles i matrimonis actuals que han experimentat o experimenten debilitat, rutinització, falta d'estímuls, de motivació, pèrdua de l'enamorament inicial, etc., es llancen a la recerca d'experiències extramatrimonials noves i diferents amb la il·lusió de tornar a experimentar sensacions extraordinàries, a sentir que la flama de l'amor es torna a agafar al seu cor, pensant que així acabaran trobant el que anhelaven. El que succeeix, com afirma el sociòleg Z. Baumann, és que hi ha una "incapacitat apresada" d'estimar perquè **l'art d'estimar no és una qüestió**

de quantitat sinó de qualitat. Un no aprèn a estimar assajant en una multiplicitat de relacions amoroses sinó que ho fa **entregant-se profundament i totalment** a una d'elles, especialment si se sap **acompanyat per l'Amor de Déu.**

La creativitat en el matrimoni. Com potenciar-la?

L'amor de Déu, que tots els matrimonis cristians estem cridats a viure en la relació matrimonial i que ens relata tan bellament el capítol 13 de la primera carta de St. Pau als Corintis, i que vam treballar el curs passat en el capítol 4 d'Amoris laetitia, no és únicament un sentiment. En qualsevol cas, és un sentiment que s'ha d'alimentar, cultivar, sostenir i orientar per la voluntat i amb intel·ligència. L'amor de Déu al qual estem cridats, més enllà del sentiment, ens demana, sobretot, "un treball" o una "tasca" fonamentalment creativa. Com diu Benet XVI: **L'amor és ocupar-se de l'altre i preocupar-se per l'altre.** Ja no es busca a si mateix, sumant-se en l'embriaguesa de la felicitat, sinó que anhela més el bé de l'estimat. (Encíclica *Deus caritas est*, núm. 6). I no és possible preocupar-nos i ocupar-nos del bé de la persona estimada si no és a través d'una certa tensió creativa.

Aquesta dimensió de creativitat **requereix un coneixement profund de l'altre**, un coneixement que ens permeti saber què puc crear que sigui nou perquè l'altre creixi i puguem créixer junts. Requereix coneixement i comunicació profunda, des del diàleg, vital, espiritual, sexual... En definitiva, **requereix un exercici permanent de "presa de decisions" (Discerniment).**

L'acte creatiu és un acte permanent de presa de decisions per resoldre reptes, problemes i dificultats fins i tot molt sovint en contra dels propis sentiments quan algú ens ho posa molt difícil per estimar. I en aquest acte creador podem equivocar-nos, però també podem reconduir els errors conjuntament i construir junts.

L'amor de parella és una "opció" que cal confirmar cada dia, i que com a tal opció va prenent formes, va adoptant diferents correccions, es va modulant i es pot esquinçar, trencar o també es pot enfortir cada vegada més; sovint aquesta fortalesa passa justament per una lluita i per l'esforç en la superació de crisis i desenganys. Passa per construir noves oportunitats, per esforçar-nos cada dia a ser creatius. **Alguns suggeriments:**

- **Sorprendre** l'altre amb alguna cosa que sabem que li pot fer il·lusió. No cal pensar en coses o situacions extraordinàries. De vegades els detalls més simples poden ser acollits amb més gratitud i il·lusió: un missatge curiós al mòbil a primera hora del matí; un gest de tendresa inesperat; una escapada a un lloc que sabem que a l'altre li agradarà, etc.
- **Planificar conjuntament** diferents moments de l'oci familiar atenent situacions que ens ajudin a compartir aficions, diversions, experiències o gustos similars que permetin sentir-nos en plena comunió i gaudir junts.
- **Treballar mútuament** perquè cadascú "tingui **vida pròpia**", la cultivi, la faci créixer en una xarxa de relacions socials fecundes i senti que la seva parella l'ajuda, contribueix en aquest procés i l'acompanya. Sens dubte això requereix una actitud d'amor cap a l'altre i una confiança plena. Creure en l'altre, en tot el que pot néixer de nou i fer-lo emergir. En la mesura que siguem capaços de potenciar i respectar que l'altre pugui trobar en altres llocs i en altres relacions el que mai podrem oferir-li, i alhora, estimar-lo i compartir-ho, ens permetrà també que se senti feliç al costat nostre i així contribuirem més a la seva realització completa.
- **Improvisar** passejos, sortides, espais de conversa... que ens ajudin a gaudir de la companyia de l'altre. Que ens permeti, senzillament "estar" conscientment amb la persona que estimem, sense presses... totalment atents.

No obstant això, amb el que s'ha dit fins ara, no es tracta d'estar en tensió permanent ni d'esforçar-nos de forma malaltissa o obsessiva a ser creatius cada dia. Els **silencis compartits** en l'amor i la **relaxació que comporta el fet d'estar bé amb l'altre** després d'anys de convivència poden ser formes de coneixement profund i de benestar espiritual. De vegades tampoc cal parlar si no es pot millorar el silenci. En definitiva, com gairebé sempre, **es tracta de trobar un punt d'equilibri.**

Tenim tendència a relacionar la creativitat amb una actitud de realitzar coses extraordinàries que comportin innovació i diferenciació. I és així en molts casos. Però no està determinat enlloc que el que és extraordinari per la seva creativitat estigui sempre vinculat a l' art, a la ciència, a la convocatòria de persones, a un cert soroll mediàtic, etc. Hi ha una creativitat —és possible una creativitat— en la quotidianitat i en la senzillesa. **Encaixar dues històries, dues identitats, dos projectes de vida, dos estils, etc., convida intuïtivament a pensar que el matrimoni té un alt potencial de creativitat.** Però aquesta creativitat sovint es queda en una etapa inicial i fàcilment s'arriba a la rutina; o una creativitat sense cap capacitat de gestió davant els molts canvis i situacions pels quals passa un matrimoni o una família; i també, una creativitat empesa a la superficialitat per falta de temps i de dinàmiques de «repostatge».

Àmbits de creativitat o generatius del matrimoni

Moltes vegades mostrem el nostre tarannà creatiu organitzant una celebració o un viatge. Tenim més marge i oportunitats per desenvolupar i viure la creativitat en el matrimoni? La creativitat pot començar a desplegar-se dissenyant i vivint un model de nuviatge on les opcions, els acords i les etapes les marca la pròpia parella. La creativitat passa per elaborar, desplegar i revisar projectes, en concret i el més important, el projecte matrimonial. Però també possibles projectes d' implicació en l' àmbit professional o de voluntariat. La parella pot **viure en molts aspectes la cultura «co»** i ser plenament co-responsable i compromesa en accions conjuntes, en definitiva, tenir una sana complicitat. La sexualitat representa un enorme ventall i potencial de creativitat perquè la mateixa sexualitat humana és rica, diversa, complexa i evolutiva i, alhora, feta per donar-se lliurement, el plaer i la comunió. La sexualitat aprofita la bellesa i la perfecció del cos i de vegades reclama calor, protecció i proximitat per la pròpia fragilitat humana. L'acte creatiu més genuí, l'acte generatiu per excel·lència és la maternitat i la paternitat. Quina quantitat de llibertat i de creativitat davant els fills, el seu creixement, educació, etc. I la gestió de cada cicle de la vida que aporta nous escenaris, noves companyies, noves situacions i, també, nous reptes... Creativitat en repartir les tasques i responsabilitats de la llar. Creativitat també davant els enutjos i els conflictes perquè tenim la possibilitat de la reconciliació i del perdó generant noves oportunitats i expectatives. Creativitat per l'enfocament —viscut en parella— del consum responsable, de l'oci humanitzador, de la generació de nous vincles de la consolidació d'aquests en l'àmbit de la família extensa, per la possibilitat d'una llar oberta, acollidora i compromesa. Com és possible no ser creatiu en el matrimoni? La veritable creativitat en el matrimoni cristià no s'ha de fixar —ni de bon tros— en què descobreixo de nou en l'altre o què faig de diferent respecte al dia d'ahir, sinó en **quin sentit el camí que compartim genera un vertader creixement humà i ens fa ser millors éssers humans responenent a la vocació que Déu ens ha donat.**

Fonts i entorns d' inspiració de la creativitat des de la quotidianitat

Tradicionalment es parla de la creativitat com un alguna cosa innata. Però aquesta afirmació, com aquella de la creativitat com a reflex espontani, suposa percepcions reductives. Preguntem-li, si no, a un músic o a un arquitecte! La formació, la dedicació, la constància i l'esforç també són factors importants! Però, com podem guanyar creativitat en la vida matrimonial?

Sens dubte que el primer escenari de la creativitat és la **reflexió personal**. La quotidianitat, la rutina, els esdeveniments, les reaccions, les relacions, etc. adquireixen una nova orientació des de la reflexió, perquè el fet de reflexionar aporten l'anàlisi i l'interpretació des de la raó i, especialment, aporten enriquiment amb les noves perspectives sobre el que no hauria d' haver passat o, simplement, el que podria haver estat o hagués estat bo que passés. I aquest és el millor entrenament per a pròximes accions i reaccions creatives. Quan aquesta mirada o contemplació es fa des d' una actitud espiritual cristiana cal parlar de meditació, que també suposa una font important: La meditació cristiana és, fonamentalment, fer silenci interior per ser conscients de la presència de Déu i estimar-lo i sentir-se estimat, si pot ser, amb escasses paraules. I els resultats

de la meditació ens incrementa la capacitat de veure la seva obra i de descobrir la seva presència en els detalls de cada dia.

Un segon gran àmbit és el **diàleg**. No s'ha de confondre el diàleg amb parlar, perquè molts de nosaltres practiquem el monòleg o la pura confrontació. El veritable diàleg té un objectiu profund que consisteix en la trobada amb la persona i la veritat. I aquesta trobada genera novetat. Jesús, en els evangelis, és un veritable mestre del diàleg perquè genera una trobada íntima, una reacció i una vida nova. El diàleg matrimonial ha de gaudir d'una dinàmica peculiar i ha d'anar més enllà d'informar, contrastar o conèixer. També ha de ser generador de novetats i canvis.

La **formació** a través del món digital, els llibres, les escoles de pares, les conferències, etc., poden suposar un tercer entorn de creativitat. La formació sobre les situacions pròpies de la vida personal, matrimonial o familiar enriqueix l'espectre de les causes i els efectes, les dades, les circumstàncies, però –sobretot– atorga eines per gestionar de diverses maneres les futures situacions.

Compartir el camí amb un grup de matrimonis és un do i un instrument que possibilita la creativitat. No es tracta de copiar o imitar el que fan els altres, sinó de generar respostes adequades a partir de les experiències compartides entre tots els membres.

Incorporar a la nostra agenda **espais i temps per gaudir de l'art** –paradigma de la creativitat– en les seves diferents manifestacions (música, pintura, escultura, teatre i cinema, etc.) incrementa la percepció, comprensió i riquesa de l'acte creatiu.

Finalment, la participació activa en els escenaris socials o en **activitats de caràcter cultural o esportiu** amplia en gran mesura els criteris i els horitzons de la nostra creativitat i, alhora, ens ajuden a relativitzar les nostres pròpies limitacions.

Cites bíbliques

Rm 8, 31-39; Rm 12, 1-3; 1Cor 13, 1-8; Col 3, 12-17; Jo 15, 9-12; Rm 8, 31-39; Rm 12,1-13; 1C 13, 1-8; Col 3, 12-17; Jo 15, 9-12

Preguntes per reflexionar en el grup

1.- Què et suscita el text? En quins àmbits de la vida matrimonial i familiar estem fomentant la creativitat i en quins no? Compartim aficions, diversions, gustos... amb la nostra parella? Què podem fer per gaudir junts?

2.- Quins projectes, iniciatives "creatives" recordes haver desenvolupat al llarg de la vostra relació de matrimoni? Quins us han anat bé? Quins us han anat malament? Per què? Les heu pregat, meditat, discernit?

Bibliografia

- Bauman Z. Amor líquido. Fondo de cultura económica. 2005.
- KASPER, W. El Evangelio de la familia. Sal Terrae, 2014.
- Blay A. Creatividad y plenitud de vida. Iberia, 2007.
- Otero, O.F. La creatividad en la orientación familiar. Eunsa, 2003.
- RÍOS, J.A. Los ciclos vitales de la familia y la pareja. ¿Crisis u oportunidades? CCS, 2005.

Font:

Quaderns de problemàtica viva. Delegació Diocesana de Barcelona de Pastoral Familiar.